

1. Regels voor biologische productie

- Plantaardige productie
  - Veehouderij
- Bereiding van levensmiddelen
- Import uit landen van buiten de EU
  - Handel en opslag

2. Aanmelding en certificering

3. Meer weten over regels en toezicht?

Januari 2009

Aan deze brochure kan men geen rechten ontleenen

1. Regels voor biologische productie

Voor alle vormen van biologische productie geldt een verbod op het gebruik van genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) of daarvan afgeleide producten.

Hieronder treft u de overige belangrijke punten aan voor resp. de plantaardige en de dierlijke (landbouw)productie, de bereiding (verwerking tot levensmiddelen), de import, handel en opslag van biologische producten.

PLANTAARDIGE PRODUCTIE

Bodem en bemesting

De vruchtbaarheid en de biologische activiteit van de bodem moeten worden behouden of verhoogd door de teelt van o.a. leguminosen, groenbemesters of diepwortelende gewassen in een ruim vruchtwisselingsschema. Bemesting vindt plaats met al dan niet gecomposteerde organische biologische mest.

Als voor een passende voeding van de gewassen bovengenoemde middelen niet toereikend zijn, mag gebruik worden gemaakt van een beperkt aantal gangbare organische mestsoorten en minerale meststoffen.

Gewasbescherming

Overlast door parasieten, ziekten en onkruid dient zoveel mogelijk voorkomen te worden door methodes zoals:

- voldoende ruime vruchtwisseling,
- rassenkeuze,
- mechanische technieken,
- bescherming van, en het uitzetten van natuurlijke vijanden.

Alleen bij acuut gevaar voor de teelt mag een beperkt aantal gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt.

Uitgangsmateriaal

Plantgoed dient op biologische wijze te zijn opgekweekt.

Pootgoed en ander vegetatief vermeerderd materiaal en ook zaaizaad moet - indien mogelijk - van biologische oorsprong zijn.

Voor gebruik van de gangbare variant is vooraf ontheffing nodig.

In géén geval mag ontsmet uitgangsmateriaal worden gebruikt.

Parallelteelt en -opslag

Het is niet toegestaan om gelijktijdig planten te telen van dezelfde soort volgens de biologische productiewijze en volgens een niet-biologische productiewijze. Dat geldt ook voor de opslag van planten of plantaardige producten. In geval van blijvende gewassen (fruit) en opkweek van plantgoed kan, indien voldoende scheiding gewaarborgd is, op deze regel een uitzondering gemaakt worden.

Met uitzondering van de opkweek van plantgoed, dient het bedrijf in dat geval binnen maximaal 5 jaar volledig om te schakelen naar de biologische productiemethode.

Bodemgebonden teelt

Alleen gewassen die zich niet lenen voor teelt in de bodem mogen los van de bodem worden geteeld. Dat zijn paddestoelen en plantmateriaal dat verkocht wordt inclusief het groeimedium, bijvoorbeeld potplanten. Champignon-compost moet voornamelijk bestaan uit producten die afkomstig zijn uit de biologische landbouw.

Omschakeling percelen

Voordat een landbouwproduct het EKO-keurmerk of andere verwijzingen naar de biologische productiemethode mag voeren, moet het betreffende perceel "omgeschakeld" worden van een "gangbaar" naar een "biologisch" perceel. Uitgangspunt is dat een perceel gedurende minimaal twee volledige jaren (3 jaar voor blijvende gewassen) beheerd wordt volgens de biologische productiemethode. Het gewas dat daarna wordt ingezaaid (geogst voor blijvende gewassen) mag "van biologische teelt" genoemd worden en mag het EKO-keurmerk dragen. Na één jaar (voor blijvende gewassen twee jaar) biologisch beheer is - totdat de geogste producten biologisch zijn - het geogste product "geproduceerd tijdens omschakeling op biologische landbouw". Vanzelfsprekend moet eerst door Skal zijn vastgesteld dat aan alle regels is voldaan. Voor alle duidelijkheid: de omschakeling begint op het moment dat een bedrijf zich heeft aangemeld bij Skal, of dat een nieuw perceel is aangemeld (aankoop, omschakelen in fases). Alleen Natuurbeheersgrond vormt hierop een uitzondering.

VEEHOUDERIJ

Omschakeling van dieren

Vóórdat dieren of hun producten als biologisch mogen worden verhandeld moeten de dieren zijn omgeschakeld van gangbaar naar biologisch. De omschakelperiode is afhankelijk van de diersoort en varieert van 6 weken voor leghennen tot 12 maanden voor vleesvee.

Dierenwelzijn

Landbouwhuisdieren dienen op een zodanige wijze gehouden te worden dat zij hun belangrijkste soorteigen gedrag kunnen uiten. Productiesystemen moeten grondgebonden zijn met voor de dieren een voldoende grote (buiten)uitloop en voldoende ruimte, licht en strooisel in de stal. Voor de binnen- en buitenruimte waarover elk dier moet kunnen beschikken zijn minimale oppervlakten voorgeschreven.

Gezondheidszorg

Voeding, verzorging en huisvesting moeten de dieren een optimale natuurlijke weerstand tegen ziekten bieden. Bij behandeling van ziekten hebben natuurlijke en homeopatische middelen de voorkeur. Als deze middelen niet toereikend zijn, is een beperkt aantal behandelingen met gangbare geneesmiddelen toegestaan. Bij gebruik van deze geneesmiddelen moet het dubbele van de wettelijk geldende wachtermijnen worden aangehouden.

Registratie

Een aantal zaken rond het graslandgebruik en -beheer, ziekte en vruchtbaarheid van de dieren dient geregistreerd te worden. In de administratie moet vooral de in- en verkoop van goederen terug te vinden zijn.

Voer

Het te verstrekken voer moet biologisch zijn. Onder voorwaarden mag in het voederrantsoen echter een beperkte hoeveelheid niet-biologische grondstoffen worden verwerkt. Verder is een beperkt aantal toevoegingen aan het veevoer toegestaan. Gewassen die aangeduid worden als "geproduceerd tijdens omschakeling op biologische landbouw" mogen deel uitmaken van het voederrantsoen van volledig biologische dieren.

Aankoop van vee

Alleen in uitzonderingsgevallen is het toegestaan om vee aan te kopen van niet-biologische bedrijven.

BEREIDING VAN LEVENSMIDDELEN

Certificaat

In alle gevallen van biologische bereiding dient het bedrijf in het bezit zijn van een certificaat. Dit kan een import-, een proces- danwel een productcertificaat zijn.

Administratie

Ten behoeve van de controle en certificatie dient ieder bedrijf te beschikken over een overzichtelijke boekhouding. Er dient altijd een aparte registratie te zijn van inkomende biologische grondstoffen en uitgaande biologische producten. Aan de hand van de administratie en registratie dient het productieproces traceerbaar te zijn.

Ingangscontrole

Deze betreft de aanwezigheid van aanduidingen op grondstoffen en ingrediënten die naar de biologische landbouw verwijzen. De resultaten van de ingangscontrole moeten worden vastgelegd.

Opslag

De opslag van biologische goederen dient altijd gescheiden te zijn en als zodanig zijn aangeduid.

Proces

Tijdens het bereidingsproces mag geen contaminatie (=besmetting) plaatsvinden met niet-biologische producten. De biologische productielijn moet daarom altijd vooraf gereinigd te worden.

Etikettering

Ongeacht het type biologische product, moet op een etiket altijd vermeld worden:

- naam en adres van de verantwoordelijk bereider met het productcertificaat;
- naam van het product en correcte verwijzing naar biologische productiemethode;
- Skal en het bedrijfsnummer;
- een traceerbare code.

Aanduidingen en EKO-keurmerk

Afhankelijk van de samenstelling van het eindproduct mogen aanduidingen als "biologisch" al dan niet in combinatie met het EKO-keurmerk worden gebruikt.

Alle aanduidingen die verwijzen naar de biologische productiemethode en/of het EKO-keurmerk dienen te voldoen aan de door Skal gestelde eisen.

Ingrediënten

Bij biologische producten moeten in principe alle agrarische ingrediënten van biologische oorsprong zijn. In een aantal uitzonderingsgevallen mogen wettelijk bepaalde agrarische ingrediënten van niet-biologische oorsprong worden toegevoegd tot een gehalte van maximaal 5% van het totaal aan agrarische ingrediënten. Op deze 95 %- of meer-producten is het gebruik van het EKO-keurmerk in principe toegestaan.

Bij producten met minder dan 95% biologische ingrediënten is het gebruik van het EKO-keurmerk niet toegestaan en gelden aparte regels voor de biologische aanduiding.

IMPORT VAN BIOLOGISCHE PRODUCTEN

Algemeen

Een ieder die producten wil importeren vanuit landen buiten de EU (derde landen) en deze (eventueel na verwerking) wil verhandelen met naar de biologische productiemethode verwijzende aanduidingen, moet aan een aantal eisen voldoen:

Certificaten

De importeur dient te zijn geregistreerd bij een erkende controle-organisatie: voor in Nederland gevestigde importeurs is dit alleen Skal.

Tevens moet de importeur in het bezit zijn van een importeurscertificaat waarop de desbetreffende producten vermeld staan.

Als u de geïmporteerde producten wilt verhandelen met naar de biologische productiemethode verwijzende aanduidingen, hebt u daarnaast een productcertificaat nodig.

Importmachtiging

Verder moet u in het bezit zijn van een importmachtiging alvorens de producten te importeren en te verhandelen. Voor in Nederland geïmporteerde (c.q. te importeren) producten dient deze machtiging te zijn verstrekt door Dienst Regelingen, uitvoeringsinstantie van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Voor enkele landen buiten de EU is geen importmachtiging nodig.

Etikettering

De geïmporteerde producten moeten bij verhandeling voorzien zijn van de naam en het adres van de importeur, de benaming van het product, inclusief een verwijzing naar de biologische landbouw. Etiketteren is een bereidingshandeling en dient te geschieden bij hiervoor gecertificeerde bedrijven.

Aanmelding van import

De importeur moet de import aan Skal melden door uiterlijk op het moment van inklaring een kopie van het certificaat te versturen, tenzij de import door de Douane Nederland wordt afgehandeld. Deze ontvangstbevestiging is overigens geen goedkeuring voor de toelating van de producten in het vrije verkeer. Het verlenen van deze goedkeuring is de taak van de douane.

HANDEL EN OPSLAG

Ook voor bedrijven die biologische producten opslaan of verhandelen is het verplicht zich hiervoor te laten certificeren. De verplichting geldt voor alle opslagbedrijven, inclusief de bedrijven die hermetisch verpakte producten opslaan en voor alle handelsbedrijven. Ook voor bedrijven die alleen verhandelen en niet al produceren, bereiden of importeren.

De certificatieplicht geldt echter niet voor marktdeelnemers die biologische producten direct aan de eindconsument of eindgebruiker verkopen. Het ministerie roept daarbij de detailhandel, zowel de biologische speciaalzaak als de supermarkt, op om op eigen initiatief doeltreffende maatregelen te nemen om de consument te garanderen dat het als "biologisch" aangeboden product daadwerkelijk biologisch is.

Voor zover sprake is van opslag op een vliegveld, in een haven en/of douanedepot geldt het volgende. Zijn de goederen nog niet ingeklaard en staan ze dus in transit, dan is de certificatie van de opslag niet noodzakelijk. Zodra de partijen zijn ingeklaard dienen de goederen in een gecertificeerde opslagruimte te staan.

De verplichting geldt ook voor opslagplaatsen voor bijvoorbeeld aardappelen, groenten en fruit in kuubskisten en kratten. Een en ander heeft daarom ook consequenties voor landbouwbedrijven met opslaglocaties.

2. Aanmelding en certificering

Hoe laat ik mij registreren?

Hoe krijg ik een certificaat?

Stap 1: Documentatie

U belt naar Skal, vraagt het Informatiepakket aan en neemt dit door.

Stap 2: Aanmelding

U stuurt het bijgesloten aanmeldingsformulier op, zonodig met het uittreksel van de inschrijving bij de Kamer van Koophandel, en u maakt de registratiebijdrage over.

Stap 3: Registratie

Na ontvangst van het aanmeldingsformulier en de registratiebijdrage stuurt Skal u een aansluitingsbevestiging. Vanaf dat moment bent u geregistreerd bij Skal en kan uw omschakeling naar biologische productie beginnen.

U heeft dan echter nog niet het recht op het gebruik van aanduidingen die verwijzen naar de biologische productiemethode.

Na aansluiting maakt Skal met u een afspraak voor het toelatingsonderzoek.

Stap 4: Toelatingsonderzoek

Een inspecteur van Skal neemt de situatie ter plekke bij u op. Daarbij bekijkt de inspecteur of de aangemelde activiteit overeenstemt met de gestelde voorwaarden. Indien nodig, geeft de inspecteur aanwijzingen zodat u weet wat u moet veranderen om aan de gestelde voorwaarden te gaan voldoen.

De inspecteur legt de gegevens vast in een inspectierapport.

Stap 5: Beoordeling en certificatie

Het inspectierapport wordt op kantoor beoordeeld. Landbouwers ontvangen een brief waarin de startdatum van de omschakelingsperiode staat vermeld en de datum waarop naar verwachting de eerste producten als biologisch kunnen worden verhandeld. Wanneer u voldoet aan alle gestelde voorwaarden, wordt de door u aangemelde activiteit door Skal gecertificeerd. Uw bedrijf blijft onder toezicht staan.

Stap 6: Rechten volgend uit certificatie

Pas na certificatie mag u de activiteit gaan uitvoeren waar het certificaat recht op geeft (producten produceren, bereiden, importeren en/of verhandelen met EKO-keurmerk en/of de aanduiding "biologisch" en/of het EU-logo, of de aanduiding "geproduceerd tijdens omschakeling naar de biologische landbouw").

3. Meer weten over regels en toezicht?

De biologische productiemethode is aan bepaalde (wettelijke) regels gebonden, vastgelegd in twee Europese verordeningen: nr. 834/2007 en nr. 889/2008. Skal maakt van deze regels een handzame beschrijving in een serie informatiebladen. Deze zijn te downloaden via www.skal.nl onder het hoofdstuk Publicaties.

De volgende informatiebladen zijn beschikbaar:

Certificatie en Toezicht

(Algemene administratieve en organisatorische voorschriften)

Veehouderij

(de productievoorwaarden voor de dierlijke biologische productie)

Plantaardige productie

(de productievoorwaarden voor de plantaardige biologische productie)

Bereiding

(de productievoorwaarden voor de bereiding van biologische producten, d.w.z. de verwerking van biologische grondstoffen tot halffabrikaat of eindproduct)

Import

(van biologische producten uit landen van buiten de EU)

Handel en Opslag

(niet voor verkopers aan de eindconsument)

Postbus 384
8000 AJ Zwolle
tel. 038 – 426 8181
fax 038 – 421 8182
e-mail: info@skal.nl
website: www.skal.nl